

Zobozdravnik**MUDr. Vinko Brenčič**

ordinira od 1. maja 1928

v Ptuj, Panonska ulica 9

ob delavnikih od 9—12 in od 14—17

o nedeljo od 9—12 ure. 589

zaslužno slavlje, — mladina pridí, da združena v močno manifestacijo izjavi hvaležno zahvalo ljubečim, skrbnim materam, za vso neprecenljivo izkazano dobroto in ljubezen! — Hvaležno se sprejmejo prostovoljni prispevki, v kritje režijskih stroškov.

Gornja Ponikva. Naša dekliška družba priredi skupno z orlovskim odsekom v nedeljo dne 20. maja igro »Izgubljeni raj«. Po igri se vrši bogat srečolov z nad 200 krasnimi dobitki. Cena srečkam 2 Din. Dobijo se lahko že zjutraj dne 20. maja po sv. maši. Čisti dobiček je namenjen za družbeno dekliško zastavo. Prireditve se vrši v župnikovi uti ob vsakem vremenu točno ob 3. uri popoldne. Na svidenje! Vsem darovalcem in darovalkam dobitkov, domačim in tujim trgovcem in drugim iskren Bog plačaj!

„Naš dom“.

Naši dobrotniki: g. Šipek Jakob, čevljar, Črna pri Prevaljah Din 5.—, gdč. Hastnik Josipina, Ljubečna pri Celju Din 10.—, g. Golgranc Konrad, stavbenik, Gaberje-Celje, Din 100.—, g. dr. Andrej Veble, obl. odb. Din 30.—, neimenovani v Smolincih Din 10.—, Dekleta in fantje iz Banovc pri Sv. Križu na Murskem polju Din 15.—, vsega skupaj Din 2.195.—. Bog plačaj!

Listnica uredništva.

Listnica uredništva. Pišecce. Celi dopis tožljiv. Sv. Lovrenc-Štore. Ne poznamo ne ženina ne neveste, pa tudi vas ne, zato ne objavimo. Sv. Andraž pri Velenju. O progí, po kateri bi se naj gradila nova cesta, ne kaže razpravljati v časopisu. Na ta način se ne pride do željenega uspeha, marveč samo potom krajevnega sporazuma. — Radi Vnebohoda smo morali izdati »Gospodarja« že v sredo zjutraj. Dopisi in poročila, katera je prejelo uredništvo v torek in sredo, pridejo na vrsto prihodnjíc.

GOSPODARSTVO**Cene****in sejmska poročila.****CENE TUJEMU DENARJU.**

Zadnje čini se je dobilo na zagrebški borzi v valutah: 1 ameriški dolar za 56.50.

Dne 14. maja t. l. pa v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 798—804.

100 italijanskih lir za 298.35—300.35.

100 madžarskih pengov za 992.50.

1 ameriški dolar za 56.71—56.91.

100 francoskih frankov za 223.63.

100 nemških marka za 1359.50.

100 čehoslovaških kron za 168.04—168.24.

SEJML.

22. maja: Loka.

23. maja: Sv. Peter pod Sv. gorami.

24. maja: Vrača in Arčiče.

25. maja: Rogatec, Svetina, Luče in Slivnica pri Mariboru.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 11. maja 1928 se je pripeljalo 346 svinj, 7 ovac; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 125—150; 7—9 tednov stari Din 175—225; 3—4 mesece stari Din 350—440; 5—7 mesecev stari Din 460—500; 8—18 mesecev stari Din 550—650; 1 leto stari Din 1000—1200; za kg žive teže Din 10 do 12.50; za kg mrtve teže Din 15 do 16; ovce komad Din 75—125. Prodalo se je 255 svinj in 5 ovce.

MARIBORSKI TRG DNE 12. MAJA 1928.

Na trgu, kateri je bil dobro založen in obiskan, je bilo 30 s svinjskem mesom in 10 s krompirjem naloženih vozov. Slaničarji so prodajali meso in slanino po Din 15 — 22.50 za kg. Domači mesarji so ostali pri dosedanjih cenah. **Perutnine in drugih domačih živali** je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile piščancem Din 15 — 25, kokošim 35 — 50, racam in gossem 50 — 80, puranom 80 — 100, grlicam 35 — 40, kozličem (30 kom.) 75 — 125, jagnjetom 125 — 150, domačim zajcem 15 — 50, vevericam 25 — 30 za komad. **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, sadika.** Krompir se je prodajal po 6 — 7 Din mernik 7¼ kg), druge cene so bile sledeče: solati 1 — 2, karfiolu 5 — 15, kumaram (vzgojenim) 12 Din kom. Grah v strožu 12, letošnjemu krompirju 10 — 12, špargeljem 18 — 20, kislemu zelju 4, kisli ropi 2, hrenu 8 — 10, maku 18 Din za kg, maslu surovemu 36 — 44, kuhanemu 45 — 48, čajnemu 50 — 60 za kg. Mleku 2.50 — 3, smetani 12 — 14, oljčnemu in bučnemu olju Din 18 — 20 za liter; jajcam 1.25 — 1.50 komad. Sadju: jabolkam 5 — 10, črešnjam 40, posušenim slivam 10 Din kg, pomarančam 1 — 3, limonam 0.75 — 1 za komad. Cvetlicam Din 3 — 25, z lonci vred 15 — 75 komad. Sadikam raznega sadja Din 12.50 — 25, cepljenim vinskim trtom 1.50 — 2 Din komad. **Lončeni in leseni robi** Din 1 — 100 komad, lesenim grabljam 6 — 8, vilam 7 — 8, cepcem 10, držalom za kose 10 — 12 Din za komad.

SENO IN SLAMA NA MARIBORSKEM TRGU.

V sredo, dne 9. maja je bilo 9 vozov sena in 6 slame, v soboto 12. maja pa 24 vozov sena in 7 slame na trgu. Cene so bile senu 87.50 — 150, slami pa Din 45 — 55. Slama se je prodajala tudi po Din 1.75 — 2 za snop.

Gospodarska obvestila.**KMETIJSKO KINO-PREDAVANJE V SLOVENSKI BISTRICI.**

Kino-predstave s filmi ne služijo dandanes samo za zabavo, ampak tudi za pouk. Tako imamo razne kulturne filme, ki imajo namen izobraževati občinstvo z nazornimi slikami v najrazličnejših vedah. Tudi kmetijstvo se je v veliki meri že začelo baviti z napravo in predavanji takih filmov, ki naj služijo za nazoren pouk pri pospeševanju kmetijstva. Posebno prednjači v tem oziru Nemčija, ki ima že na stotine čisto kmetijskih filmov, ki se predvajajo po deželi, po kmetijskih, pa tudi že po osnovnih šolah, pri zadržkih ter kmetijskih društvi in služijo v pouk kmetovalcem. To učno sredstvo je tako uspešno in privlačno, da se izredno hitro širi med kmetijskim ljudstvom.

Tudi Kmetijska družba je prva v Sloveniji uvedla kino-predstave, s katerimi hoče zanesti med kmetovalce po deželi zanimanje za kmetijstvo. Na željo kmetijske podružnice v Slovenski Bistrici, je v soboto

6. in v nedeljo 7. t. m. priredila dvojce takih kino-predstav, ki ste bili oba zelo dobro obiskani. V soboto popoldne je bila prireditev namenjena predvsem meščanstvu in odrasli šolski deci meščanske šole, v nedeljo zjutraj pa kmetovalcem iz okolice. Vsakokrat je bilo nad 150 udeležnikov, ki so pazljivo poslušali predavanja, sledili poučnim slikam ter njih razlagi. Da je bila udeležba tako zadovoljiva, se je v prvi vrsti zahvaliti agilnemu načelniku tamkajšnje kmetijske podružnice, g. Vinko Gornjaku, ki je v to svrhu razvil med tamošnjim prebivalstvom tako živahno agitacijo.

Filmi, ki so se ob tej priliki predvajali, so predočevali naslednje predmete: Prvi nam je pokazal pokrajine Čile v Južni Ameriki, kjer se pridobiva najboljše in najučinkovitejše dušičnato gnojilo čilski soliter, ki se ga razpošilja na milijone stotov vsako leto po celem svetu. Videli smo pridobivanje tega gnojila, razpošiljanje, gnojenje z njim in končno tudi njega učinek pri raznih rastlinah. V drugem filmu se je pripravljala zemlja za krompir, gnojilo se je s hlevskim gnojem, zelenim gnojenjem in z raznimi umetnimi gnojili. Krompirju je posebno potreben kalij. Nadalje se je videlo tu oskrbovanje krompirja, spravljaje, odpiranje itd. Na koncu je bil pojasnjen račun o uspehih gnojenja s kalijevimi gnojili, po katerem se nam v sliki kaže, kako nam 20 mark, ki jih vtaknemo v zemljo z umetnimi gnojili, rodi 260 mark, ki jih dobimo kot čisti dobiček.

Četrti nam slika velikanske tvornice za izdelovanje dušičnatih gnojil, kakor so žveplenokisli amoniak iz primoga in umetni soliter iz zraka. Peti in najlepši film je predvajal rast rastline. Tu so gledalci videli, kako pred njihovimi očmi požene iz zrna korenina, klica ali kako nadalje rastline rastejo, se razvijajo, cvetijo in tvorijo sad. Natančno je bilo opaziti, koliko hitreje napredujejo tiste rastline, ki smo jih gnojili z dušičastimi gnojili. Lepo bilo videti tudi bogate pridelke razne zelenjave (kumare, paradižnike, buče), ki je bila gnojena z umetnimi gnojili. Diven je bil tudi razvoj raznih enako gnojenih cvetlic: krizantem, lilij, maka, vrtnic.

Predavanje je trajalo nad dve uri. Obenem s predvajanjem filmov je predaval inž. g. Lah, ravnatelj Kmetijske družbe ter pojasnjeval slike in podajal primerne nauke, tako, da navzoči niso samo gledali živih slik, ampak se tudi poučili o njih pomenu. Želeti bi bilo, da se take kino-prireditve čimbolj razširijo po deželi in prepričani smo, da bodo imeli večji uspeh nego samo predavanja.

Tretji film nam je v obliki natančno izvedenih gnojilnih poizkusov pojasnil potrebo krmne pese po kaliju.

Sv. Benedikt v Slov. gor. V nedeljo dne 20. maja bo po rani službi božji in po večernicah oblastni poslanec višji živinozdravnik g. Pirnat v šoli predaval o živinoreji. Živinorejci in živinorejke, pridite polnoštevilno na oba shodaj!

Ljutomer. Okrajni zastop je 7. in 8. maja izvršil licencovanje plemenskih bikov v ljutomerskem okraju. Pri tej priložnosti so bile za najboljše biko priznane bikorejcem številne oblastne in okrajne nagrade. Prigono plemenskih bikov je bil zadovoljiv. Leto za letom se opaža večje zanimanje in boljše oskrbovanje ne samo plemenskih bikov, ampak goveje živine sploh. Ako bosta oblastni odbor in okrajni zastop tudi v prihodnje polagala potrebno pazljivost za pospeševanje tukajšnje govedoreje, ne bo ista zaostajala za drugimi okraji.

Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru je nameravalo prirediti dne 6. maja pomladansko konjsko dirko, ki se pa valed sle-

bega vremena ni mogla vršiti. Vse priznanje gre našim dirkačem, ki so navzlic hudemu naliivu prišli polnoštevilno na dirkališče, da se udeležijo dirke. Vsled sedanjega nestalnega vremena se dirka vrši šele na binkoštni ponedeljek dne 28. maja t. l. ob 14. uri na dirkališču na Cvenu pri Ljutomeru z istim sporedom torej z eno enovprežno dirko za triletnje konje, eno enovprežno dirko za štiriletnje in starejše konje. Po dirki je prijateljski sestanek pri koncertu, ki se vrši v gostilni g. Katike Rajhove v Moti. Veliko zanimanje vlada tudi za javno tombolo, katero priredi Kolo dne 1. julija 1928 na Glavnem trgu v Ljutomeru in pri kateri je glavni dobitnik konj-dirkač. Prodaja srečk se prične že prihodnje dni pri vseh trgovcih v Ljutomeru.

Licencovanje bikov v Prekmurju in Medjimurju. V Prekmurju in Medjimurju se je vršilo pred kratkim licencovanje bikov. Mariborski obl. odbor je nagradil najboljše nivinorejce z denarnimi nagradami v zneskih 600 Din odnosno 400 Din. Veliko županstvo je nakazalo najodličnejšim rejcem še državne premije v zneskih 800 Din. Razven denarnih podpor je prejelo večje število bikorejcev veliko ministrsko diplomu, drugi zopet pohvalnico velikega županstva.

Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini. Nujno potrebnega in zaželenega vremena dosedaj še ni bilo. Vsled tega se tudi o stanju hmeljskih nasadov ne more kaj ugodnega poročati. Rastlina je sicer zdrava videti, vendar je ponovni močni mraz in mokromrzlo vreme povzročilo, da isto v razvoju zadnjih 14 dni ni, ali le malo napredovala in da je v primeru z drugimi leti vsaj za dva tedna nazaj. Samoobsebi je pač razumljivo, da se tudi obdelovanje ni moglo pravočasno izvrševati. Tuintam se je pojavil v večji in manjši množini bolhač. Slejkoprej je hmeljarskim nasadom toplo in suho vreme nujno potrebno. Hmeljarska kupčija je zopet nekoliko oživila.

Hmeljarski škodljivci. Velika inozemska tvrdka želi kupiti večjo množino letošnjega hmeljskega pridelka v predprodaji. Pripravljena je plačati Din 30.— za kg ter je stavila tozadevno ponudbo nekemu hmeljskemu prekupcu v Savinjski dolini. Dobila je odgovor, da je ta cena previsoka, ker se z ozirom na gospodarski položaj tukajšnjih hmeljarjev lahko dobi blago po 20 Din. Inozemska nemška tvrdka je odgovorila nato slovenskemu trgovcu, da je predprodaja hmelja sedaj nekaj drugega kot prodaja v jeseni. V slučaju slabe letine lahko doseže hmelj višje cene, vsled česar bi bili producenti, kateri so svoje blago v gmojni tiskni prodali za nižje cene v predprodaji, preveč oškodovani! Ta dobitnik naših hmeljarjev je pa firmi odgovoril, da sprejme nakup hmelja le po 20 Din za kg, če pa tvrdka vstraja pri ceni 30 Din, rajši opusti zastopstvo. Navedel sem zaenkrat samo dejstvo brez imen, dasiravno so mi ista dobro znana. Okvir k tej sliki naj si naredi hmeljarji sami, mislim pa, da jim bode v naši hmeljarski trgovini postalo marsikaj jasnejše. Svoječasno se je govorilo, da se postavi črna tabla, kjer bodo javno napisana imena tistih škodljivcev, kateri s prodajanjem sadežev, z mešanjem slabega hmelja, s primešavanjem kame-nja, prsti itd. škodujejo našemu hmeljars-tvu! Rabimo, nujno rabimo črno desko. — K stvari so o priliki še povrnem! — Franc Turnšek, Polzele.

Razvanje. Proslave blagoslovljenja naše nove turbinske brizgalne se je v nedeljo, dne 6. maja kljub močnemu deževanju udeležilo precejšnje število gasilcev v kroju in tudi občinstva. Pred sv. mašo, ki se je darovala za pokojne člane našega društva, je čast. g. dekan Sagaj v toplih besedah obrazložil namen gasilstva ter se zahvalil vsem dobrotnikom, ki so prispevali k naku-pu brizgalne. Po maši so združeni gasilci odprakali k gasilnemu domu, kjer je stala turbinka, lepo okinčana z vencem, katerega je darovala kumica gospa Kotzova, že pripravljena na blagoslov. Po blagoslovljenju je učenka Šarlota Očkova s prisrčnimi besedami pozdravila in zahvalila gospo kumico za njeno požrtvovanje, tovariš načelnik Visočnik od domačega društva se je zahvalil tovarišem za njihovo pomoč in uspešno delovanje pri nabavi, tovariš Pukl starej. je pa kot častni načelnik in ustanovitelj društva bodril tovariše še k intenzivnejšemu delovanju in požrtvovalnosti v naši lepi gasilski ideji. Na koncu je pevski odsek gas. društva Razvanje pod vodstvom gosp. Šterleta iz Hoč zapel našo krasno gasilsko himno »Bratje mi, kot krepka četa«, nakar se je slavnost blagoslovljenja s trikratnim gasilskim klicem »Na pomoč« zaključila. Popoldanska vaja z novo brizgalno je uspela zelo dobro, učinek curkov je bil zelo povoljiv. Samo popoldanska zabava se je v deževju dobro skopala.

Sv. Peter pri Mariboru. Viničarska krajevna organizacija priredi v nedeljo dne 10. maja po večernicah pri gosp. Sandeju tombolo v korist bolnim članom. Dobitki so prav lepi. Posamezne srečke stanejo 2 Din. Vabimo predvsem domačine in p. t. mestjane. Majnik je, novo cesto imamo, drevje cveti — tudi mi, torej pridite, pridite! — Odbor.

Svečina. Čudno se nam zdi, da v gostilni g. Hauptman najdemo samo časopis »Jutro« na razpolago. V gostilno pride več strank, zato svetujemo gospej Hauptman, naročite tudi »Slovenca« in »Slov. Gospodarja«.

Št. Ilj v Slov. gor. V zadnjem Gospodarju ste napisali nekatere prav dobre in resnične. A kdo bi si mislil, da se bo tiskarski škrat spravil tudi na dopis iz Št. Ilja. Zdi se mi, da ta Vaš škrat v tiskarni drži z znanimi demokrati iz Ceršaka, ker je njim na ljubo spremenil številko 3800 v 1800. Škrat je menda mislil, da je to vse eno. Gotovo pa je bil na strani demokratov, ker je bil mnenja, da bodo ti-le lažje plačali nazaj v občinsko kaso en tisoč kot pa tri tisoč. Ti škratek tam v tiskarni, svetujemo ti, da nič kaj ne drži s tistimi ljudmi, ki so si nadjali ime »demokrat«. Bo ti še zelo žal, ker cel svet se dandanes norca brije iz tistih, ki držijo z demokrat in liberalci. Komisar finančne kontrole g. Gabersčik je je prestavljen v Maribor. Na skrivnem je ta gospod vedno deloval proti naši Slovenski ljudski stranki in je zelo rad čital »Jutro«. Mislimo, da bi bilo boljše, da bi tega ne delal. — Za finančno kontrolo misli naša uprava sezidati na meji stražnice, v katerih bodo imeli financarje ne samo stražnice ampak tudi stanovanja. — Ribolov v Muri še dosedaj ni prav urejen. Prav bi bilo, da bi pripadal lov občinam, ki mejijo na Muro, a ne nemškoavstrijskim graščakom. Prosimo oblastni odbor, da potrebno ukrene, da bodo prišli domačini do svojih pravic. — Nekdanji »Südmärkini« naseljenci postajajo polagoma Slovenci. Opaža se, da so se njih otroci lepo naučili slovenskega jezika, ženijo se s Slovenci in tako bodo tekom

časa izginili sledovi nekdanjega delovanja »Südmärkini« in »Schulvereina« v naših krajih. Eno pa moramo reči: Mnogo zdravega naprednega gospodarstva so nam pa priseljenci le prinesli. Posestva imajo lepo obdelana in vsi so dobri živinorejci. — Prihodnjič bom zopet kaj napisal, samo izdati me ne smete. (Opomba uredništva: Mi nikogar ne izdamo, glede tega ste lahko mirni. Pa le pridno nam pošiljajte novice.)

Polenjak pri Ptuj. Po 14 dnevih vednih nalivih in deževju nam je spet posijalo solnce ter ogreva s svojimi toplimi žarki lepo ozelenelo, cvetočo majsko naravo. Le žali Bog, da smo bili s temi deževnimi dnevi obiskani že tudi s točo, z večkratnim mrazom, kateri je mnogo, na mestih pa popolnoma poškodoval lepo cvetočo sadno drevje, katero je na mah porumenelo. Poškodovanih veliko žit ter uničenega mnogo nastavka v naših lepih vinogradih. Res, da smo zanetili ognje z mogočnim dimom, kateri se je valjal po dolinah, kot mogočen megleni val, a kljub temu nismo mnogo obvarovali. Ako bo letošnje leto izpostavljen vednim vremenskim nesrečam, potem nimamo na koncu leta kaj prida pričakovati.

Sv. Ana v Slov. gor. Janez in Antonija Geratič sta kupila s pomočjo dobrih sosedov nov bronast zvon za svojo kapelico, ki ga je vlił g. Bühl v Mariboru. H kapelici je postavljen nov zvonik. Novi zvon, zvonik in lepo prenovljeno kapelico Srca Jezusovega z lepimi slikami je slovesno blagoslovil domači č. g. župnik Konrad Šeško v ponedeljek dne 30. aprila 1928. Slovesnosti sta se udeležila tudi preč. g. gvardijan in p. Elekt od Sv. Trojice. Naj presv. božje Srce bogato poplača vsem, ki so pomagali k tej slavnosti. Prijazna kapelica presv. Srca Jezusovega v novi obleki z lepimi slikami in ličnim stolpičem ter novim zvonom na prijaznem hribu v Frolahu je res dika in kras za vso župnijo. — Isti dan je bil blizu tam tudi slovesno blagoslovljen Breindlov križ. In tako je bilo v 9 mesecih v župniji slovesno blagoslovljenih 6 lepih, velikih križev in sicer: lani dne 7. avgusta pri Ferdinandu Grafoner v Lokavcu, oktobra na posestvu gospe Frimel in pri Rajšpu, dne 20. novembra pri Šajheru, na veliko soboto pri županu Kukovcu in slednjič pri hiši Franca in Terezije Breindl. Velicestni in lepo okinčani križi ob stezah pričajo, da je slovensko ljudstvo verno in da ljubi Križanega. — Ob priliki večne molitve se obhaja pri Sv. Ani tridnevni na binkoštno soboto, nedeljo in ponedeljek, dne 26., 27. in 28. maja 1928 pod vodstvom gosp. misijonarja iz Celja v čast. presv. Rešnjemu Telesu in v proslavo sedemstoletnice lavantinske škofije.

Berkovci. V začetku februarja sta dva zlikovca ukradla meso posestniku Jakobu Necu. Oba so prišli in sta bila pred dnevi v Mariboru na okrožnem sodišču obsojena vsak na tri mesece zapor. Sedaj bosta imela dovolj časa razmišljati o tem, kaj je moje in kaj je tvoje.

Ljutomer. Gasilno društvo v Ljutomeru je g. dr. Ivo Stojana, prejšnjega ljutomerskega župana in g. Jakoba Rajha, načelnika okrajnega zastopa in oblastnega poslanca imenovalo častnim članom, za zasluge društva. Imenovanima je društvo 12. maja slovesno izročilo krasni diplomi, po g. Žagarju, učitelju risanja v ljutomerski meščanski šoli.

Šmartno ob Paki. Tukajšnje gasilno društvo je obhajalo dne 6. maja 25 letnico svojega obstoja. Ob tej priliki se je vršila večja gasilna slavnost, katero je nekoliko oviralo slabo vreme. Za svoje 25 letno delovanje v društvu so bili odlikovani s častnimi diplomami 3 člani. Društvo se najprisrčneje zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je slav-